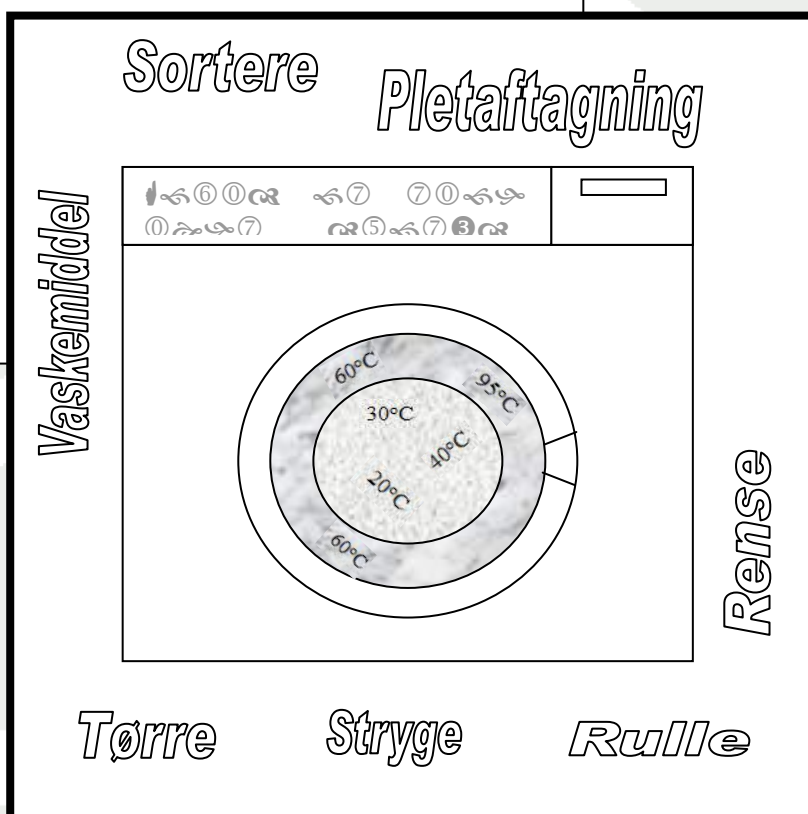

Brugs- og boligtekstiler

December 2008

Vask og efterbehandling

Indholdsfortegnelse

Vask og efterbehandling.....	3
Vaske og efterbehandlings symboler	4
Fiber - mærkning	4
Tøj sorteres efter:.....	4
Renholdelsesmærkning.....	5
Vaske symboler	5
Vask.....	6
Hvorfor vasker vi vores tøj?	6
Tøjvask belaster miljøet!	6
Pletter	6
Gamle pletter	7
Friske pletter	7
Pletaftagningsmidler.....	7
Midler fremstillet specielt til pletaftagning	7
Pletapotek	7
Typer af pletter	7
Pletaftagningsmetoder.....	8
Overhold midlernes sikkerhedsregler	8
Vaskemidler	9
Dosering	9
Kalkbindere/kompleksdannere:	10
Carbonat	10
Natriumpercarbonat, natriumperborat	10
TAED (tetraacetylethylendiamin)	10
Anioniske tensider	11
Nonioniske tensider	11
Fyldstof.....	11
Optisk hvidt	11
Parfume	11
Hjælpestoffer	11
Skyllemiddel.....	12
Vaskemaskine	12
Kapacitet.....	12
Vedligehold af maskinen:	12
Tørring/tørresymboler	13
Aftrækstumbleren	14
Kondenstørretumbler	14
Vedligehold af tørretumblere.....	14
Temperaturer for strygning.....	15
Fremgangsmåde ved strygning.....	15
Dampstrygejern	16
Varm strygerulle.....	16
Tøjet forberedes.....	16
Vedligeholdelse af varm strygerulle:	17
Rengøring af strygesålen:	17
Koldrulle.....	17
Kemisk rensning.....	18
Blegning med klor.....	19
Skind og læder.....	20

Vask og efterbehandling

Hæftet omhandler sortering, vask og vedligehold af privat tøj, gardiner og forhæng, under hensyntagen til tekstiltyper, vaskemetoder og midler, samt disses indvirkning på miljøet.

For at brugstekstiler kan bibeholde den oprindelige størrelse, farve og udseende, skal det sorteres, vaskes og efterbehandles korrekt.

Vaske- og efterbehandlingssymboler

De fleste brugstekstiler er i dag forsynet med vaske- og efterbehandlingssymboler. Symbolerne er en dansk og europæisk standard og den er godkendt af Dansk Standard. Der er ikke lovmæssige krav om at tekstiler skal være mærket med disse symboler.

Fiber - mærkning

Tekstiler, der sælges her i landet, **skal** være ¹mærket med fibertypens navn – fx bomuld, polyester osv.

Tøj sorteres efter:

Mærkningen i tøjet: Vasketemperatur og om det er normal vask, skånevask eller håndvask.

Farven: For at undgå at det lyse tøj ikke bliver farvet af det mørke/stærkt farvede tøj, skal tøjet sorteres således, lyst for sig og mørkt/stærkt farvet for sig.

Tøj med luv, cowboytøj og tøj med påtrykte farver vaskes med vrangen vendt ud.

Vaskenet anvendes blandt andet for at adskille tekstiler. Der passes bedst på de små og sarte dele ved at komme dem i et vaskenet inden de vaskes i maskinen. En bøjle bh kommer i vaskenet for at undgå at bøjlen river sig løs, en løs bøjle vil kunne ødelægge tøj/vaskemaskine.

Før vask skal du endvidere huske at:

Tømme evt. lommer.

Lukke evt. velcro.

Lyne evt. lynlås.

¹ Fiberdeklaration. Bekendtgørelse nr. 516 af 3. juli 1998

Vaske- og efterbehandlingssymboler

Renholdelsesmærkning

Det er producentens råd om, hvorledes stoffet skal vaskes, tørres, renses og stryges, samt om stoffet tåler blegning eks. med klor.

For at gardere sig er der nogle producenter som undermærker deres tekstiler.

Vaskesymboler

Renholdelses symbolerne findes i standarden DS/EN 23758

	<p>En hånd placeres inde i baljen. Kun håndvask Højeste vasketemperatur 40°C Skal behandles med forsigtighed</p>
	<p>Højeste vasketemperatur placeres inde i baljen. Normal tromlebevægelse Normal skylning Normal centrifugering</p>
	<p>Højeste vasketemperatur placeres inde i baljen Stregerne betyder: Ekstra nedsat tromlebevægelse Skylning med langsom afkøling Skåncentrifugering</p>
	<p>Højeste vasketemperatur placeres inde i baljen Stregerne betyder: - ekstra nedsat tromlebevægelse - normal skylning - normal centrifugering - må ikke vrides i hånden</p>

Vask

Vask kan foretages i egen vaskemaskine, ejendomsvaskeri eller møntvaskeri.

Hvorfor vasker vi vores tøj?

På grund af hygiejne.

For at få snavset tøj rent.

For at få plettet tøj rent.

For at friske tøjet op.

²Gennemsnit for en families vasketøjsmængde er 876 kg per år.

Tøjkask belaster miljøet!

El - forbrug

Forbrug af vaskemiddel, skyllemiddel

Forbrug af vand

Afledning af snavset vand til kloak/reanseanlæg

Pletter

Nogle plettyper er nødvendige at fjerne før vask, hvis de ikke fjernes før vask, kan de sætte sig så fast, at de aldrig kan fjernes.

Inden tøj med pletter vaskes skal du undersøge følgende!

Hvad består pletten af?

Hvilken fiber/fibre består brugstekstilet af?

Hvad tåler fibrene ikke?

Hvad skal der til for at fjerne pletten, er vask nok?

Ved pletaftagning, tjek om brugstekstilet er farveresistent.

Tåler brugstekstilet kogevask, kulørtvask, uldprogram, vask i hånden eller rens.

Fjern alt det af pletten som du kan inden der pletrenses!

Inden pletaftagnings midlet anvendes på pletten, skal alt det af pletten som kan, skræbes af, børstes væk eller suges op.

² PSO-projekt nr. 337-009 Ankerhus, Nesa og Rambøll, December 2005

Gamle pletter

Mange gamle pletter kan fjernes ved at fugte dem med opvaskemiddel uden farve. Lad det ligge tildækket med plastik eller placer det i en plastikpose, pletten skal holdes fugtig i ca. 4-6 timer, vask derefter brugstekstilet på almindelig vis..

Friske pletter

Mange friske pletter kan fjernes ved så hurtigt som muligt at skylle under rindende vand, derefter vaskes brugstekstilet.

Pletaftagningsmidler

Midler fremstillet specielt til pletaftagning

Pletaftagningsmidler med enzymer og blegende midler.

Nogle af disse pletaftagningsmidler er beregnet til behandling af selve pletterne inden vask. Andre af midlerne er beregnet til at dosere i vaskemaskinen.

Pletapotek

Opvaskemiddel, sødmælk, glycerin hvis disse midler ikke fjerner pletten kan det være nødvendigt at tage skrapere midler i brug, midler som opløsningsmidler, følgende kan nævnes, rensed benzin, terpentiner, petroleum, sprit, acetone derudover kan nogle pletter løsnes/fjernes med salmiakspiritus, brun sæbe, eddikesyre, eddike og brintoverilte, rodalon m.m.

Typer af pletter

Der findes mange forskellige typer af pletter, og der findes mange forskellige råd til at få dem fjernet igen.

Mange pletter forsvinder ved vask over 60° C. Tåler tøjet ikke temperaturer over 60° C, kan det være nødvendigt at foretage pletaftagning, enten ved at vælge et pletfjerningsmiddel fremstillet til at løsne vanskelige pletter før vask eller et pletfjerningsmiddel til dosering i vaskemaskinen. Det er også muligt at fjerne pletter ved hjælp af midler fra pletapoteket. Der findes mange forskellige råd og vejledninger til, hvorledes og med hvilke midler pletter kan fjernes. Disse råd kan du finde mange af på Internettet, der findes også bøger om pletaftagning, og der findes materiale om pletaftagning hos Forbrugerstyrelsen.

Pletaftagningsmetoder

Inden du går i gang med de forskellige metoder, skal du på et ikke synligt sted på brugstekstilet tjekke, om det kan tåle det middel og den metode, du har tænkt dig at anvende.

Metode	Fremgangsmåde
Skulle med vand	<p>Nye pletter fjernes som regel let med vand!</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Tøjet med pletten strammes evt. over en skål eller lignende. 2. Lad kold vand løbe igennem tøjet, vandet skal komme fra modsat side af hvor pletten sidder. 3. Bearbejd pletten forsigtigt med en blød børste eller fingeren.
Gnide/duppe med rensmiddel	<ol style="list-style-type: none"> 1. Læg stoffet med pletten på et sugende underlag, pletten skal vende opad. 2. Dyp en klud "bomuld" eller en blød pletaftagningsbørste i rensmidlet og fugt pletten let. 3. Gnid/dup pletten fra midten og udefter, forsøg at undgå at der dannes en tydelig overgang mellem det våde og det tørre. 4. Stoffet skal hele tiden placeres på et rent og tørt sted på det sugende underlag. 5. Slut af med at duppe med en tør klud.
Løsen pletten med damp	<ol style="list-style-type: none"> 1. Gør et gammelt håndklæde fugtigt, fold det og placer det på et strygebræt. 2. Varm håndklædet op med strygejernet. Fjern strygejernet når håndklædet damper. 3. Placer tøjet med pletten opad på det dampende håndklæde. 4. Samtidig med at dampen løsner pletten gnides med en ren klud.

Overhold midlernes sikkerhedsregler

Handsker
Udluftning
Evt. brandfare

Overhold regler vedrørende evt. farebetegnelse og dermed arbejdspladsbrugsanvisning "APB", overvej substitution.

Farebetegnelse

E Eksplosiv
Fx Yderst brandfarlig
F Meget brandfarlig
O Brandnærende
Tx Meget giftig
T Giftig
C Ætsende
Xn Sundhedsskadelig
Xi Lokalirriterende
N Miljøfarlig

Vaskemidler

Midler til maskinvask og midler til håndvask.

Universelle vaskemidler, hvidvaskemiddel, colorvaskemiddel, finvaskemiddel, enzymvaskemiddel til iblødsætning og forvask og midler til mørke tekstiler.

Kompakte vaskemidler og ikke kompakte vaskemidler, flydende vaskemidler og tabs.

Midler beregnet til 90°C, 60°C, 40°C, 30°C og 20°C.

Dosering

Doseringen af vaskemidler afhænger af:

Type af vaskemiddel
Hvor snavset tøjet er
Hvor meget vasketøj der kan være i maskinen
Hvor meget kalk og andre mineraler der er i vandet på det pågældende sted.

Vands hårdhed:

Når vand siver ned til grundvandet, optager vandet kalk og andre mineraler.

Vands hårdhed opgives i °dH (Vands totale indhold af opløst calcium og magnesium).

1 grad dH svarer til at der i 100 liter vand er 1 g kalk.

Blødt vand	<10°dh
Middelhårdt vand	10-20°dH
Hårdt vand	>20°dH

Når vi skal have tøjet vasket, skal vandets hårdhed fjernes, dette kan gøres på flere forskellige måder

- Vand til tøjvask blødgøres de fleste steder af de kalkbindere, der er i vaskemidlerne.
- Der kan tilsætte effektive kalkbindere sammen med vaskemidlet, gøres dette skal, vaskemidlet doseres som til blødt vand.
- Installeret et blødgøringsanlæg (ionbytning, magnetiske).

Oplysninger om vandets hårdhed på det pågældende sted, kan du indhente via vandværket, teknisk forvaltning eller du kan søge oplysningen på Internettet.

Hygiejne og vasketemperatur på afveje

www.miele.dk

Tysk hårdhedsgrad
(°dH eller blot °d)

Dansk kemi
86, nr. 8, 2005

Ionbytning

www.bolius.dk

Lørdag 27/9 2008

Væk med generne ved kalk i vandet

Mærkningsregler for ingredienser i vaske midler

Mærkningsregler på emballagen (vaske- og rengøringsmidler) for visse stoffer hvis koncentrationen er over 0,2 %

KOMMISSIONENS HENSTILLING
af 13. september 1989
om mærkning af vaske- og rengøringsmidler
(89/542/EOEF)
KOMMISSIONEN FOR DE EUROPÆISKE FÆLLESSKABER

Kalkbindere/kompleksdannere:

Eksempler:

Fosfat, zeolit, citrat, polycarboxylater og EDTA.

Virkning:

Kalkbindere tilsættes for at øge tensidernes vaskeevne og for at forhindre at vaskemaskinerne kalker til. Fosfat er endvidere med til at forhindre, at snavset ikke sætter sig på tøjet igen.

Carbonat

Kalkbinder som også giver alkalitet og øger vaskevirkningen.

Natriumpercarbonat, natriumperborat

Blegemidler som nedbryder og fjerner pletter som vin, te og kaffe m.m. Virker ikke særlig godt som blegemidler, hvis vasketemperaturer er under 60 °C. Hjælper med til at hvidt tøj ikke bliver gråt. Kan bevirke, at farven på kulørt tøj bliver bleget.

TAED (tetraacetylethylendiamin)

TAED virker som en katalysator for selve blegeprocessen. Det bevirker, at blegningen begynder ved ca. 35° og opnår optimal blegeeffekt ved 60°.

Tensider³

Tensider nedsætte overfladespændingen i vaskevandet og hjælper med til at vandet kan trænge ind i og imellem tekstilfibrene.

Tensiderne hjælper med at løsne snavs fra tekstilfibrene.

Tensiderne holder de løsnede partikler "svævende" i vaskevandet.

Er der ikke doseret tilstrækkelig vaskemiddel, vil snavset genudfældes på tekstilfibrene, og dette vil give risiko for, at tekstilet bliver gråt.

³ Uddybning "Almindelige ingredienser i vaskemidler ved indgangen til det 21. århundrede" dansk kemi, 86, nr. 8, 2005

Svane mærkede produkter må ikke indeholde EDTA

**Svanemærkning af
Tekstilvaskemid-
del og pletfjerner
Version 5.2
23. marts 2006 –
31. december 2009**

Anioniske tensider

Negativ ladet tensid. De fleste anioniske tensider danner tungtopløselige salte med de calcium- og magnesiumioner, som findes i vand. Når disse salte dannes, mister anionen evnen til at løsne og bære snavs. Derfor er det nødvendigt at tilsætte kalkbindere.

Alkylbenzensulfonater (LAS) er en anion som produceres ud fra råolie. Sæber er anioniske

Nonioniske tensider

Nonionisk betyder ikke elektrisk ladet tensid, nonioniske tensider er lavt skummende.

Alkylphenoethoxylater er en nonion og figurerer på Miljøstyrelsens liste over uønskede stoffer.

⁴Enzymer

Proteaser katalyserer nedbrydningen af proteiner.
Amylaser er stivelsesnedbrydende
Lipaser spalter animalsk fedt og vegetabiliske olier.

Uld og silke tåler ikke at blive vasket i midler, som indeholder enzymer.

Fyldstof

Natriumsulfat som hindrer, at vaskemidlet suger fugt og modvirker klumpdannelser.

Optisk hvidt

Farver tøjet svagt blå, så det ser mere hvidt ud (optisk bedrag).

Parfume

Parfume giver vasketøjet duft, er unødvendigt, kan i værste fald fremkalde allergi.

Hjælpestoffer

CMC (Modvirker at snavs genudfældes i tøjfibrene)
Alkoholer
Farvestoffer
Korrosionsinhibitorer
Konserveringsmidler (kan fremkalde allergi)
Skumreguleringsmidler
Vand
m.m.

Nordiske miljø- mærke Svanen

tillader ikke LAS i vaskepulver.
LAS er medtaget på "Listen over uønskede stoffer" af Miljøstyrelsen.

Miljøstyrelsen

Miljømærkede vaskeske- og rengøringsmidler må ikke indeholde optisk hvidt.

⁴ Enzymer til vaskemidler, Dansk kemi, 87, nr. 3, 2006

Skyllemiddel

Brug ikke skyllemiddel for at få tøjet til at dufte rent. Tensiderne belaster vores vandmiljø unødigt. Brug kun skyllemiddel til syntetiske tekstiler - hvis der er problemer med statisk elektricitet (brug så lidt som muligt, fremstil evt. en skyllemiddelklud som kan lægges i tørretumbleren sammen med det syntetiske tøj). Skyllemidlet nedsætter endvidere sugeevnen.

Skyllemidler indeholder tensider. Andre stoffer som kan forekomme i skyllemidler er parfume, farve, viscositetsregulator, konserveringsmiddel m.m.

Vaskemaskine

Kapacitet

Husholdningsmaskiner kan have forskellig tromlekapacitet. Fra 3-9 kilo, kapacitet over 5,5 kg, beregnes som stor kapacitet. Ved stor kapacitet skal der tilsættes ekstra vaskemiddel.

Beboervaskerier kan have vaskemaskiner med tromlekapacitet fra 4,5 - 6 - 7 - 10 - 16 kg. Disse maskiner kan være med automatiske doseringsanlæg og blødtvandsanlæg. Med hensyn til evt. dosering af vaskemidler skal du følge anvisningen fra vaskeriet.

○ **Fyld maskinen op med løst, tørt tøj.**

Du skal kunne holde din hånd lodret over vasketøjet uden at presse det sammen. Hvis du vasker uld og sarte tekstiler skal du have mindre tøj i maskinen, fyld da kun halvt, eller helt ned til 1/3 del.

○ **Vask ved lavest mulige temperatur.**

○ **Anvend kun forvask, hvis tøjet er meget snavset.**

Vedligehold af maskinen:

- Tjek **sæbeskuffen** og rengør den, hvis der sidder sæbe- eller kalkrester.
- På de fleste vaskemaskiner er der en **trevlesi**, rens den regelmæssigt.
- Vaskemaskinens ydreside rengøres med et universel rengøringsmiddel og tørres efter med en klud.
- Lad lugen stå på klem, når maskinen ikke bruges.
- Gummilisten rundt om døren kan vaskes med Rodalon, hvis den er jordslået.
- Vaskes der som anbefalet ved lave temperaturer, så kan det være nødvendigt grundet lugt at køre en kogevaske en gang imellem.

Læs brugsanvisningen! Producenternes brugsanvisninger beskriver, hvordan maskinen vedligeholdes, og hvordan den bruges.

Informationscenter for miljø og sundhed

Skriver i januar 2008

”Skyllemidler kan indeholde stoffer, der belaster miljøet og sundheden. Derfor bør du undgå at bruge skyllemiddel”.

Innovation Lab

Der arbejdes med at opfinde nye vaskesystemer.

Eks.

Vask ved brug af en kop vand.

Vask uden brug af vaskemiddel.

Fremtidens vaskemaskiner kan kommunikere.

Tørring/tørresymboler

Tørring kan foretages på tørresnor, tørrestativer, tørretumbler eller vasketørremaskiner.

Symboler

- For **tørring i tørretumbler** er et kvadrat med en cirkel indeni.
- For **undgå tumblertørring** er et kryds over et kvadrat med en cirkel indeni

Tåler tøjet ikke at blive tørret i tumbler, kan det være påtrykt mærker som.

Symbol
for tumblertørring

Dryptørring (undgå at vride)

Hænetørring

Tørres fladt

Temperaturer for tumblertørring

	••	Tåler tumblertørring Normal tørretemperatur "80°C"
	•	Tåler tumblertørring Nedsat tørretemperatur "60°C"

Tørres tøjet i tørretumbler

Tøjet skal først være centrifugeret godt.

Tøjet skal kunne falde frit i tørretumbleren. Undgå for meget tøj i tørretumbleren, det kan give krøllet tøj, og det tager for meget energi at tørre tøjet.

To slags tørretumblere

Aftrækstumbleren

Aftrækstumbler lader den fugtige luft forsvinde gennem en aftrækskanal ud i det fri.

Kondenstørretumbler

To typer

- Opsamler fugten i en beholder, som tømmes efter hver tørring.
- Afløbsslange som leder fugten ud gennem et afløb (afkøler den fugtige luft, så fugten bliver til vand).

Tørretumblere kan være tidsstyret, eller de kan være elektronisk styret, eller der kan være mulighed for begge typer af styringer.

Tidsstyret: Her bestemmer du selv, hvor lang tid tøjet skal tørres. Hvis tøjet tørres for længe, bliver det for tørt, dette kan medføre, at det krymper, krøller, bliver svært at stryge eller det kan blive statisk elektrisk.

Elektronisk styring: Tumbleren stopper automatisk, når tøjet har den ønskede restfugtighed.

Vedligehold af tørretumblere

Er der for meget fnug i filteret, blokeres der for udblæsningen af den fugtige luft, derfor bør filteret renses, hver gang tumbleren har været i brug.

Er der en tumbler med kondensator, bør denne støvsuges ofte, eller den kan børstes og/eller skylles med vand.

Tøm kondensbeholder for vand, hver gang tørretumbleren har været anvendt.

Tromlen samt filterområdet og den udvendige del af tumbleren aftørres med et universelt rengøringsmiddel.

Læs brugsanvisningen! Producenternes brugsanvisninger beskriver, hvordan tumbleren vedligeholdes, og hvordan den bruges.

Strygejern og varmstrygerulle

Strygeruller findes både som varm- og koldruller.

Symboler

- For **strygning** med strygejern og strygerulle er et strygejern
- For **undgå strygning med strygejern eller strygerulle** er et kryds over et strygejern

Symbol for strygning

Temperaturer for strygning

	•••	Strygning ved temperatur på højst "200°C"
	••	Strygning ved temperatur på højst "150°C"
	•	Strygning ved temperatur på højst "110°C"

Fremgangsmåde ved strygning

- Tjek altid mærkningen i tøjet, må det stryges og hvor varmt?
- Start altid med de tekstiler, der kræver lavest temperatur.
- Hvis sømmene er krøbet i vask, stryg da på vrangen, træk i sømmene og brug eventuelt damp.
- Stryg langsomt frem og tilbage et par gange.
- Tøjet skal altid stryges, til det er helt tørt, ellers krøller det igen.
- Luk eventuelt for dampen til sidst.
- Straks efter at tøjet er strøget, skal det hænges op for at dampe af.

⁵Dampstrygejern

De fleste er i dag med integreret anti-kalk system, og kan anvende vand fra alm. vandhane, hvis det ikke er mere end 14°dH. Ellers er det muligt at blande vand fra hanen med demineraliseret vand i følgende forhold
- 50% vand fra hanen, - 50% demineraliseret vand.

Tjek brusanvisningen vedrørende vedligehold

Hvor ofte skal strygejernets selvrensning?
Kalkmagnet skal evt. renses med syre
Rengøring af strygesålen.

Varm strygerulle

Læs brugsanvisningen! Producenternes brugsanvisninger beskriver, hvordan rullen vedligeholdes, og hvordan den bruges samt indeholder oplysninger om sikkerhedsregler.

Tøjet forberedes

- **stænkes** (for at tøjet bliver ensartet befugtet, skal det helst stænkes i god tid, inden det rulles). Nogle ruller er monteret med dampfunktion, her anvendes damp, hvis tøjet er tørt eller ikke fugtigt nok. *Se brugsanvisningen vedrørende påfyldning af vand og vandets hårdhed.*
- **strækkes i facon, glattes**
- **store stykker** som sengetøj og gardiner lægges sammen på langs og foldes som en harmonika
- **sorteres efter strygetemperatur** (start med at stryge det, som skal have laveste temperatur).
- **tøj med knapper**, læg disse indad mod valsen; således bliver knapperne trykket ind i valsebeviklingen.

I brusanvisningen for strygeruller findes der ofte vejledninger til rulning af alt fra duge til bukser og skjorter.

⁵ Tænk, test af dampstrygejern juni 2006 indeholder endvidere gode råd om, hvordan, du bedst stryger samt hvordan, du klarer skjortestrygningen i den rigtige rækkefølge.

Vedligeholdelse af varm strygerulle:

Træk stikket ud inden rengøring og vedligehold af rullen. Strygerullen skal være kold.

Rengøring af strygesålen:

Kalk og stivelse fjernes med universel rengøringsmiddel

Den udvendige del af rullen afstøves eller aftørres med fugtig klud.

Er der dampfunktion på rullen, skylles den efter brug.

Opstår der kalk i vandbeholderen, kan den afkalkes med afkalkningsmiddel. Skyl grundigt med vand for at undgå, at de næste tekstiler som rulles tager skade.

Strygebetrækket på rullen kan afmonteres og vaskes. Se brugsanvisningen om fremgangsmåde.

Koldrulle

Koldrullen bruges til duge, gardiner, sengetøj eller tekstiler, der ikke tåler varme eller, hvor det bedste resultat fremkommer ved koldrulning. Koldrulning er specielt velegnet til hør.

Kemisk rensning

Ved kemisk rensning af tøj bruges der altid organiske opløsningsmidler. Opløsningsmidlet angriber og opløser olie- og fedtholdige pletter.

En cirkel med et bogstav i betyder at tøjet kan renses kemisk. Bogstavet fortæller hvilken kemisk rensningsvæske, der kan anvendes.

Kemisk rensning kan foretages på renserier eller på møntrenseri, men det er oftest renseriet, der har brug for at vide hvilken kemisk rensningsvæske, der kan anvendes til brugstekstilet.

Skånsom rensning

En streg under rensesymbolet betyder, at man skal undgå at rense på møntrenseri.

Tåler ikke rensning

Her skal man helt undgå kemisk rensning, ligesom man skal undgå brug af opløsningsmidler og pletfjerningsmidler

A = Tåler rensning i alle normalt anvendte rensningsmidler

P = Tåler rensning i tetrachlorethylen, monofluortrichlor-methan samt, mineralsk terpentiner.

F = Tåler rensning i mineralsk terpentiner

Blegning med klor

Klor er skadeligt for miljøet og skal så vidt muligt undgås, brug i stedet midler som eks. vis natriumperborat til blegning.

Tåler blegning med alle typer af blegmiddel.

Tåler ikke blegning.

Tåler blegning med klor.

Tåler blegning men kun med blegmidler uden klor.

Miljøstyrelsen 26 / 10 / 2000

”Klor hører ikke hjemme i husholdningerne. Drop klor i hjemmet. Det belastar vandmiljøet, og der findes alternativer, der er ligeså gode. Det bedste ville være at få klor helt ud af de private husholdninger, siger Miljøstyrelsen...”

Skind og læder

Nubuck
Ruspalt
Nappa
Pelsskind

Pleje og rengøring af skind og læder

Beklædning og brugstekstiler af skind skal normalt renses. Noget skind kan dog finvaskes i vaskemidler, som er specielt beregnet til skind. Følg producentens råd om, hvorledes skindet skal behandles, både med hensyn til vask, rensning, vaske- og plejemidler, efterbehandling og evt. imprægnering.

Skai – imiteret nappa ”Læder-look”

Skai er et kunstprodukt. Modstandsdygtig over for vand, milde syrer og milde baser.

De mest almindelig forekommende pletter fjernes let ved aftørring med vand tilsat sæbe.

Tåler ikke følgende midler: Slibemidler, opløsningsmidler og blegende midler.

Kilder

EU (1989). Kommissionens henstilling 89/542/EØF af 13. september 1989 om mærkning af vaske- og rengøringsmidler.

Bekendtgørelse nr. 443 af 6. september 1983 om overfladeaktive stoffers biologiske nedbrydelighed i vaske- og rengøringsmidler og bekendtgørelse nr. 124 af 14. marts 1986 om ændring af bekendtgørelse om overfladeaktive stoffers biologiske nedbrydelighed i vaske- og rengøringsmidler

Bekendtgørelse nr. 616 af 15. september 1986 om overfladeaktive stoffers biologiske nedbrydelighed i vaske- og rengøringsmidler

Forbrugerinformation

Innovation Lab

Renholdelsessymbolerne findes i standarden DS/EN 23758

Fiberdeklaration. Bekendtgørelse nr. 516 af 3. juli 1998

Forbrug.dk

Dagligvareguiden indkøb og opbevaring, Ren besked, Nr. 4. september 2003

Miljøstyrelsen

Kemi med omtanke
Ren besked Vask og vaskemidler

www.miljoeogsundhed.dk

Informationscenter for miljø og sundhed

Dansk kemi

nr. 8, 9,10 og 12

www.miljoeogsundhed.dk

Råd om Miljø og Forbrug fra Informationscenteret for Miljø & Sundhed klik ind under **Bolig**